

*Кацалап В. О., канд. військових наук, доцент,
начальник кафедри безпеки інформаційного простору,
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського, м. Київ*

**ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

Згідно з Доктриною стратегічних комунікацій від 12 жовтня 2020 року ВПК 10-00(49).01, система стратегічних комунікацій – це сукупність суб’єктів стратегічних комунікацій зі встановленими між ними взаємозв’язками, діяльність яких спрямована на реалізацію стратегічних комунікацій [1, с. 8].

Реалії сьогодення в умовах широкомасштабної збройної агресії РФ проти України вимагають від комунікаційної сфери інституції Міністерства оборони України спрощення всіх процесів, їх пришвидшення, щоб інформаційні та комунікаційні аспекти стали основою всіх рівнів формування політики, планування та реалізації стратегічних комунікацій у Збройних Силах України. Найбільшого значення стратегічні комунікації набувають саме у контексті забезпечення національної безпеки, формування національної ідеї та об’єднання навколо неї громадян України, що визначено у керівних документах [2, с. 20; 3, с. 18].

Підкреслимо, що головна мета стратегічних комунікацій – це реалізація національних інтересів. Згідно з Доктриною стратегічних комунікацій 2020 року, основною метою стратегічних комунікацій (далі – СК) ЗС України є:

- формування довіри українського суспільства та міжнародної спільноти до воєнної політики держави, реформ у воєнній сфері та ефективності курсу з набуття Україною членства в НАТО;
- формування суспільної думки з питань, що стосуються оборони держави, підготовки і застосування ЗС України;
- підтримання позитивного іміджу ЗС України серед населення країни та міжнародної спільноти;
- полегшення координації між суб’єктами комунікацій на всіх рівнях управління та взаємодії, синхронізація спільних зусиль в інтересах цілей і завдань ЗС України;
- розвиток складників стратегічних комунікацій ЗС України шляхом створення та удосконалення нормативно-правової бази, забезпечення взаємосумісності суб’єктів стратегічних комунікацій, запровадження підготовки персоналу;
- запровадженням стандартів НАТО у діяльність ЗС України [4, с. 15].

Суб’єкти СК активно використовують сферу сучасних технологій та мережу Інтернет для отримання й передачі інформації, координації інформаційних пото-

ків, а також для аналізу інформаційного простору з метою виявлення та оцінки потенційних загроз, оскільки кіберпростір може використовуватися для виведення з ладу систем комунікації супротивника. Проте війна в Україні продемонструвала, що кіберпростір також може використовуватись для проведення інформаційних операцій, де основними цілями є не машини чи мережі, а індивідууми. Інтернет-ЗМІ, відеохостинги та соціальні медіа завдяки швидкому поширенню інформації з невеликими витратами все частіше використовуються для проведення пропаганди, інформаційної війни та психологічних операцій, що може суттєво змінити як сприйняття, так і поведінку аудиторії. Порушення комунікації та поширення неправдивої інформації мають руйнівні наслідки для суспільства. У межах інформаційної безпеки необхідно здійснювати моніторинг та аналіз інформаційного простору, щоб виявити, розпізнати та запобігти виникненню загроз. Водночас, важливо не вступати в контрпропаганду, оскільки це підживлює інформаційну війну і створює суспільну недовіру, а не зменшує силу дезінформації. Завданням інформаційної безпеки є створення системи протидії інформаційним загрозам та захист власного інформаційного простору, інформаційної інфраструктури, інформаційних ресурсів держави.

Широкомасштабна агресія РФ проти України, особливо інформаційна, змушує до пошуку можливих механізмів комплексного протистояння такому виду викликів. Водночас, необхідно враховувати демократичний устрій України, повагу до поняття свободи слова, відсутності зобов'язуючої ідеології та інших досягнень ідеології демократичного суспільства. Натомість РФ не обмежується такими вимогами, широко використовуючи дезінформацію, відверті маніпуляції, пропаганду та інші методи впливу з деструктивною метою.

Реалізація стратегії національної безпеки України – один із ключових елементів системи державного та військового управління, що дає змогу захистити Україну від негативних наслідків ворожих інформаційних операцій. Це сприятиме плануванню та координуванню комунікаційної діяльності органів військового управління Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України та інших формувань з державними та недержавними інституціями, закордонними партнерами у межах демократичних практик та принципів.

Створення та налагодження дієвої системи СК, яка була б спроможна підтримувати надійні канали комунікації державних органів із населенням на всій території України, є однією з пріоритетних задач Стратегії національної безпеки України. В Україні протидія російській агресії в інформаційному просторі вимагає дієвих і апробованих засобів. Ці засоби можуть бути застосовані в інформаційному просторі за допомогою державних та приватних засобів масової інформації, соціальних мереж та інших інформаційних каналів. Для перемоги вимага-

ється проактивна медійна політика, яка полягає у формуванні розповіді (нарративу) і його поширення за допомогою прийнятних для цільової аудиторії каналів.

Отже, в умовах широкомасштабної збройної агресії РФ проти України система стратегічних комунікацій Міністерства оборони та Збройних Сил України дає змогу своєчасно реагувати на швидкоплинні зміни обстановки зовнішнього і внутрішнього середовища інформаційного простору та виступати в ролі інструменту подальшого прийняття рішень вищим керівництвом. Водночас зміст заходів щодо реалізації СК полягає у встановленні цілей, яких планується досягти, визначенні переліку завдань, способів їх виконання та необхідних ресурсів в інтересах досягнення головної мети оборони та застосування ЗС України. Формування та реалізація СК є невід'ємною частиною підготовки до стратегічного застосування, безпосереднього стратегічного застосування, заходів підготовки та повсякденної діяльності ЗС України.

Список використаних джерел

1. Доктрина зі стратегічних комунікацій. 2020 р. (ВКП 10-00(49).01).
2. Концепція стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України, наказ Міністерства оборони України від 22.11.2017 № 612.
3. Указ Президента України № 56/2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки».
4. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>

*Коноплицька О. І., канд. філол. наук, доцент,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль*

КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ДІЛОВЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК УПРАВЛІНСЬКА ФУНКЦІЯ

Система спілкування суттєво впливає на клімат у колективі, роблячи його або теплим та доброзичливим, або ж холодним і байдужим. Зрозуміло, що від координації інформаційної, комунікативної взаємодії залежать не лише результати професійної діяльності, а й задоволення потреб та інтересів співробітників.

Оскільки стиль спілкування вважається одним із найважливіших елементів управлінської культури, він обумовлюється як психологічними властивостями особистості, так і засвоєними нею нормами поведінки; як соціальними установками, так і ціннісними орієнтирами.